

Hr. Margus Tsahkna
Välisminister

ARUPÄRIMINE

1. . 10. 2026

Seoses Eesti tegevusega Venemaa ettevõtete sanktsioonidest väljajätmisel

2026. aasta oktoobris sai avalikkusele teatavaks, et Eesti tegi Euroopa Liidu Venemaa-vastase sanktsioonipaketi ettevalmistamisel ettepaneku jätta sanktsiooninimekirjast välja Venemaa Solikamski magneesiumitehas ja sellega seotud isik. Tegemist on ettevõttega, mis tarnib toorainet Eestis tegutsevale NPM Silmetile ning kuulub Venemaa riiklikule tuumakorporatsioonile Rosatom.

Eesti algatus tekitab tõsiseid küsimusi, sest Eesti on rahvusvahelisel tasandil nõudnud Venemaa-vastaste sanktsioonide karmistamist ning Venemaa sõjamajanduse rahastamisvõimaluste lõpetamist.

Te olete kinnitanud, et Eesti eesmärk oli vältida Silmeti tarneahela katkemist ja kaitsta Euroopa strateegilise tööstuse huve. Samal ajal on peaminister Kristen Michal avaldanud otsuse suhtes erimeelsust ning rõhutanud, et valitsus tervikuna sellist otsust ei langetanud.

Erilist tähelepanu väärivad Välisministeeriumi kantsleri Jonatan Vseviovi avalikud selgitused, milles ta kritiseeris Solikamski tehase sanktsioonidest vabastamise asemel hoopis sanktsioonide rakendamist puudutava mõttevahetuse avalikustamist ning leidis, et see kahjustab Eesti huve. Selline seisukoht tõstatab põhimõttelise küsimuse: milliseid Venemaa-vastaste sanktsioonide leevendamise või kehtestamata jätmise algatusi on Eesti veel toetanud, ilma et avalikkus või Riigikogu oleks neist teadlik?

Sellela seoses on järgmised küsimused:

1. Kelle algatusel ja ettepanekul sooviti Solikamski magneesiumitehas ja selle juht Euroopa Liidu sanktsiooninimekirjast välja jätta?

2. Millal ja millisel viisil teavitati peaminister Kristen Michalit Eesti kavatsusest taotleda Solikamski magneesiumitehase sanktsiooninimekirjast väljajätmist? Kuidas selgitab välisminister vastuolo peaministri avalike seisukohtade ja välisministri väite vahel, et peaministriga oli seda küsimust korduvalt arutatud?

3. Milline oli Välisministeeriumi kantsleri Jonatan Vseviovi roll sanktsiooninimekirjast väljajätmise ettepaneku ettevalmistamisel ja kooskõlastamisel?

4. Kuidas põhjendab välisminister kantsleri seisukohta, et kinnise sanktsioonide teemalise mõttevahetuse avalikustamine oli pahatahtlik ja kahjustas Eesti mainet? Millistel põhjustel peeti vajalikuks hoida Eesti algatust avalikkuse eest varjul?

5. Kuidas hindab välisminister Eesti rahvusvahelisele mainele ja usaldusväärsusele tekitatud kahju olukorras, kus Eesti nõuab teistelt riikidelt Venemaa-vastaste sanktsioonide karmistamist, kuid teeb ise ettepanekuid Venemaa ettevõtete sanktsioonide nimekirjast väljajätmiseks?

Lugupidamisega

Riigikogu liikmed:

Antti Poomets
Arvo Allen
Evelin Poomets
Rein Giller
Süri Pohlak

